2408

000

त्रयं धत्ते वेणुरिवातमघाती फलं राजा धतराष्ट्रस्य पुत्तः । द्यूतं हि वैराय महाभयाय मत्तो न बुध्यत्ययमन्तकाले । १९८० मारुन्तुदः स्वान्तृनृष्ट्रमवादी न होनतः परमभ्याददीत । ययाऽस्य वाचा परउदिजेत न तां वदेदुषतीं पापलेक्या समुचरन्यितवादाश्च वक्ताद्यैराहतः श्रोचित राव्यहानि । पर् य नामर्भसु ते पतन्ति तान् प्रितो नावस्र्जेत् परेषु । त्रजेति हि शस्त्रमगिलत् किलेकः शस्त्रे विपन्ने शिरसाऽस्य भूमा । निक्तन्तनं स्वस्य कष्टस्य घोरं तददैरं माक्रयाः पाष्टुपृत्तः । न किञ्चिदित्यं प्रवदन्ति पार्था वनेचरं वा ग्रहमेधिनं वा । तपिस्तं वा परिपूर्णविद्यं भवन्ति हैवं श्वनराः सदैव ।

दारं सुघीरं नरकछ जिह्नां न बुध्यते धतराष्ट्रस्य पुत्तः । तमन्वेतारो बहवः कुरूणां घृतोदये सह दुःशासनेन । १९८६ मज्जन्यलावृति शिलाः अवने मुद्धान्ति नावाऽस्थिस श्रश्यदेव । मूढो राजा धतराष्ट्रस्य पुत्तो न मे वाचः पय्यरूपाः ग्रहणाति श्रन्ता नृनं भिवताः व कुरूणां सुदारूणः सर्वहरो विनाशः । वाचः काव्याः सुहदां पय्यरूपा न श्रूयन्ते वर्द्धते लोभ सव ।

द्ति श्री महाभारते सभापर्विणि चूतपर्विणि विदुरवाको चतुःषष्टितमाऽध्यायः॥ ६४॥॥ वैश्वन्यायन उवाच॥ धिगस्त चत्तारिमिति बुवाणा देपण मत्ता धृतराष्ट्रस्य पुत्तः। श्रवेचत प्रातिकामी सभायामुवाच चैनं परमार्थ्यमध्य॥

॥ दुर्थीधन उवाच ॥ तं प्रातिकामिन् द्रैापदीमानयख न ते भयं विद्यते पाण्डवेभ्यः । चत्ता द्वायविवदत्येव भीतो नचास्माकं वृद्धिकामः सदैव।

॥ वैश्वम्यायन उवाच ॥ एवमुकः प्रातिककामी स स्तः प्रायाच्छीत्र राजवची निश्वम्य। प्रविश्यच स्वव हि सिंहगोष्टं समासदन्म हिंदीं पाण्डवाना ।

॥ प्रातिकाम्युवाच ॥ युधिष्ठिरे चूतमदेन मेता दुर्थीधना द्रीपदिलामजेषोत्। सा लं प्रपद्यस्य धृतराष्ट्रस्य वेसा नयामि लं कर्मणे याज्ञभेनि ।

॥ द्रापद्यवाच ॥ कथं लेवं वदिष प्रातिकामिन् की हि दी खेड्डार्थ्या राजपुत्तः । मूढो राजा द्यूतमदेन मत्तो ह्यभूत्रान्यत् कैत् वमस्य किञ्चित्॥

॥ प्रातिकाम्युवाच ॥ यदा नाभृत् कैतवमन्यदस्य तदाऽदेवीत् पाण्डवे। जातश्रवुः । न्यसाः पूर्वं भातरसेन राज्ञा स्वयञ्चातमा लभयो राजपुत्ति॥

॥ द्रीपद्युवाच ॥ गच्छ लं कितवं गला सभायां प्रच्छ स्तज । किन्नु पूर्वं पराजेषीरात्मानमय वा नु मां ।

एतज्ज्ञाला समागच्छ तता मा नय स्तज । ज्ञाला चिकीर्षितमंह राज्ञी यास्यामि दुःखिता ।

॥ वैश्वन्यायन उवाच ॥ सभा गला संचावाच द्रीपद्यास्तदचस्तदा । युधिष्ठिरं नरेन्द्राणां मध्ये स्थितिमदं वचः ।

कस्यश्वी नः पराजेषीरिति लामाह द्रीपदी । किन्नु पूर्वं पराजेषीरात्मानमय वाऽपि मां ।

युधिष्ठरस्तु निश्चेता गतसन्त द्वाभवत् । न तं स्तं प्रत्युवाच वचनं साक्ष्माधु वा ।

॥ दुर्थ्वाधन उवाच ॥ दहेवागत्य पाचासी प्रश्नमेनं प्रभाषता । दहेव सर्वे गृखन्तु तस्याश्वेतस्य यदचः ।

॥ दुव्याधन उवाच ॥ दहवागत्य पाचाला प्रश्नमन प्रमापता । दृष्य चन्य मृखन्तु तखाचत्य पद्मान । १९६० ॥ वैश्वम्यायन उवाच ॥ मगला राजभवनं दुर्थ्याधनवश्चानुगः। उवाच द्रीपदीं स्तः प्रातिकामी व्ययत्विव । १९६० ॥ प्रातिकाम्युवाच ॥ सभ्यास्वमो राजपुत्त्याङ्मयन्ति मन्ये प्राप्तः संचयः कारवाणा। नवै सम्हद्धिं पालयते लघीयान् यन्तं समाने व्यति राजपुत्ति ॥